

www.bytnica.zielonagora.gov.pl

Lasy Państwowe

100 LAT
1924–2024
Lasów Państwowych

Ludzie dla lasu, lasy dla ludzi

Gryżyna, 26 marca 2025 r.

www.bytnica.zielonagora.gov.pl

Lasy Państwowe

100 LAT
1924-2024
Lasów Państwowych

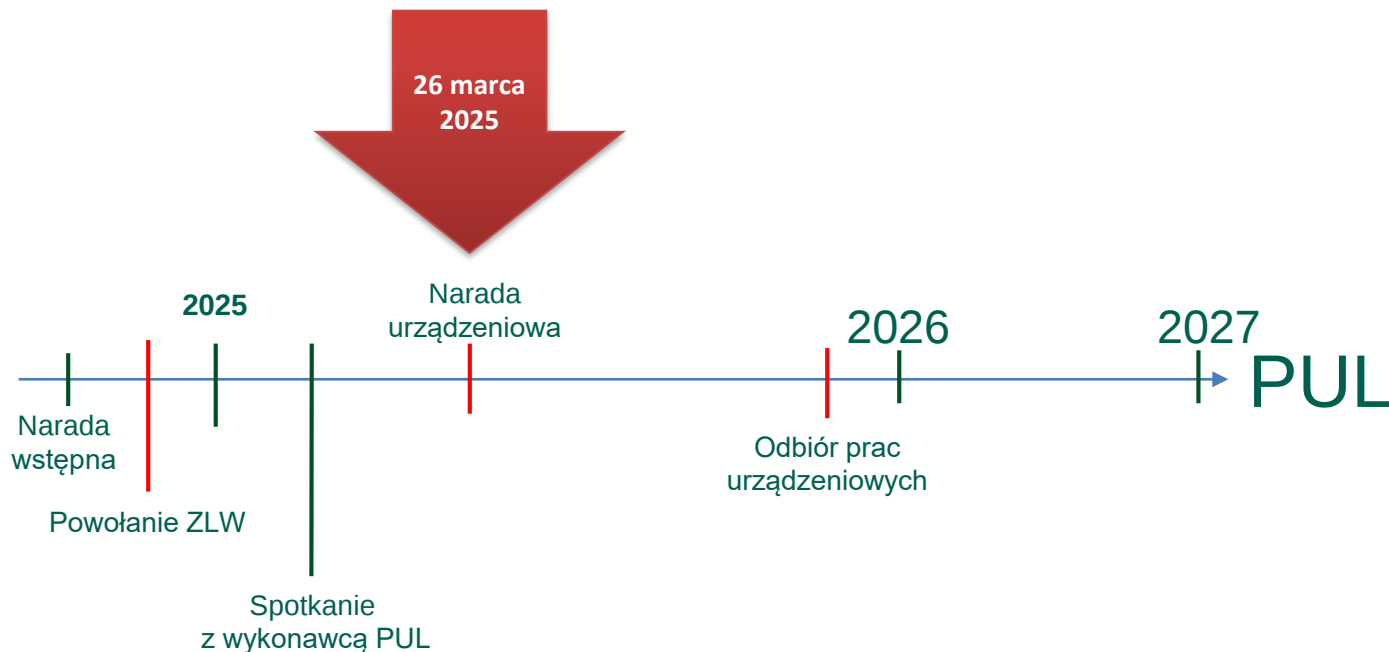
Narada urzędniowa

Nadleśnictwo Bytnica

Gryżyna, 26 marca 2025 r.

Harmonogram spotkań w trakcie sporządzania PUL

Uwarunkowania ogólne

Stan na rok 2017 (aktualny Plan Urządzania Lasu)

- Lesistość obszaru – **prawie 80%**
- Przeciętna zasobność **307 m³**
- Zwarty, jednolity kompleks leśny
- Ogromne potencjalne zagrożenie pożarowe
- Monokultura sosny (ok. 94% powierzchni) – **zmniejszająca się w wyniku starań leśników** i związane z tym zagrożenia
- Pokażna baza surowcowa drewna
- Znikoma sieć dróg utwardzonych
- Najniższe w województwie lubuskim zaludnienie – **12 osób na km²** (dane dla Gminy Bytnica 2020 r.)
- Ogromne bogactwo przyrody
- Na całym obszarze Nadleśnictwa prowadzona jest gospodarka łowiecka na zasadzie obwodów wyłączonych

I. Informacje o programach polityk przestrzennych

Polityki przestrzenne

Miejskowe polityki przestrzenne mają bezpośredni wpływ na zakres, sposób i cele prowadzenia gospodarki leśnej.

Kluczowa jest współpraca samorządów, leśników i instytucji ochrony środowiska przy tworzeniu dokumentów planistycznych.

Dokumenty mające na celu racjonalne zagospodarowanie przestrzeni, uwzględniające:

- Planowanie urbanistyczne
- Ochronę środowiska
- Zrównoważony rozwój

I. Informacje o programach polityk przestrzennych

Rodzaje dokumentów dot. polityki przestrzennej:

- Plany zagospodarowania przestrzennego województw
- Strategie rozwoju województw
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP)

Inne dokumenty związane z rozwojem i strategią samorządów:

- Dokumenty dot. dużych inwestycji, np. Zezwolenie na realizację inwestycji drogowej (ZRID) – obwodnica Krosna Odrzańskiego
- Strategia rozwoju województwa / powiatu / gminy
- Program ochrony środowiska dla województwa / powiatu / gminy
- Plan ogólny gminy

I. Informacje o programach polityk przestrzennych

Aktualne **strategie rozwoju** posiadają:

- Gmina Bytnica (2017–2022, perspektywa do 2025)
- Gmina Krosno Odrzańskie (2016–2025)
- Powiat Krośnieński (do 2030)
- Gmina Czerwieńsk (2024–2029)

Aktualne **programy ochrony środowiska** posiadają:

- Województwo lubuskie (do 2027)
- Gmina Czerwieńsk (2022–2025, perspektywa do 2029)

I. Informacje o programach polityk przestrzennych

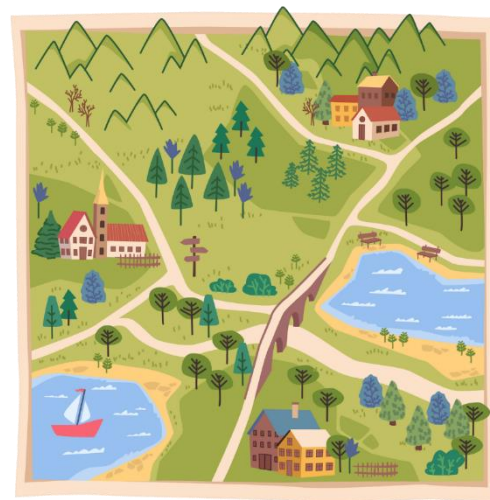
Wnioski z analizy dokumentów:

- Z reguły brak zapisów dotyczących roli Lasów Państwowych i gospodarki leśnej w regionie.
- Wyjątek: **Strategia Rozwoju Gminy Bytnica** – podkreśla współpracę z LP i znaczenie dużej lesistości dla mieszkańców.
- Nowy **Plan Urządzania Lasu (PUL)** powinien podkreślać rolę gospodarki leśnej w dokumentach innych jednostek administracji.
- Planowana **obwodnica Krosna Odrzańskiego** wpłynie na gospodarkę leśną – konieczne uwzględnienie w PUL.

I. Informacje o programach polityk przestrzennych

Istnieje potrzeba, zwiększenia i podkreślenia roli lasów i Lasów Państwowych:

- w dokumentach strategicznych samorządów,
- programach ochrony przyrody,
- dokumentach dot. planowania przestrzennego.

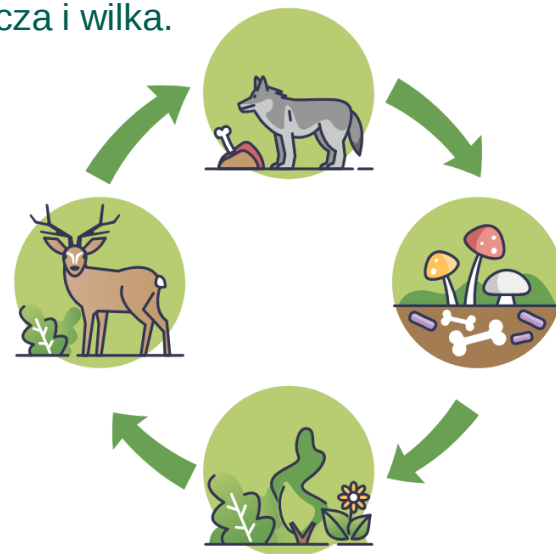

II. Działania i projekty środowiskowe

1. **Metoda Sobańskiego** – zwiększanie różnorodności biologicznej naszych lasów.
2. **Leśne Gospodarstwa Węglowe** – na rzecz ochrony klimatu.
3. **Cervus – Witaj w Naturze!** – ochrona siedlisk jelonka rogacza i wilka.

Znaczenie dla lasów:

- Ochrona bioróżnorodności
- Zwiększenie odporności lasów na zmiany klimatu
- Edukacja ekologiczna
- Ochrona fauny leśnej
- Promocja odpowiedzialnej turystyki

Metoda Sobańskiego

Czym jest metoda Sobańskiego?

- Sposób odnowienia lasu, pozwalający na uzyskanie zróżnicowanego gatunkowo drzewostanu.
- Opracowana przez Stanisława Sobańskiego w latach 90. XX wieku.
- Polega na wysiewie nasion drzew liściastych (np. dąb, grab, buk, klony) na uprawach sosnowych wraz z przygotowaniem gleby.
- Mechanizacja procesu dzięki specjalnie zaprojektowanemu siewnikowi.

Korzyści ze stosowania:

- Zwiększenie różnorodności gatunkowej lasów.
- Wzrost odporności lasów na czynniki abiotyczne i biotyczne.
- Poprawa warunków siedliskowych i bonitacji gleby.
- Zmniejszenie szkód od zwierzyny.
- Zwiększone pochłanianie CO₂ (wpływ na gospodarkę węglową lasów).

Metoda Sobańskiego

Metoda Sobańskiego

Leśne Gospodarstwa Węglowe

Cel programu:

- Zwiększenie zdolności lasów do pochłaniania dwutlenku węgla (CO₂)
- Wsparcie działań na rzecz ochrony klimatu

Wprowadzanie dodatkowych drzew i gatunków na uprawy leśne z wykorzystaniem metody Sobańskiego

Efekty:

- Leśne gospodarstwa węglowe **zwiększają pochłanianie** dwutlenku węgla przez drzewa i gleby, co prowadzi do zmniejszenia stężenia CO₂ w atmosferze.
- Szacuje się, że w ciągu 30 lat, 12 tys. ha lasu objętego działaniami pochłonie dodatkowo **1 mln ton CO₂**
- Poprawa odporności lasów na zmiany klimatyczne.
- Stała sekwestracja węgla w drzewach i glebie przez dziesięciolecia, przyczyniająca się do globalnych działań na rzecz neutralności węglowej.
- Zwiększenie **różnorodności biologicznej** w lasach.

Leśne Gospodarstwa Węglowe

Cervus – witaj w Naturze!

Cel projektu:

- Ochrona **siedlisk jelonka rogacza (Lucanus cervus)** i wilka (**Canis lupus**)
- Zrównoważone udostępnienie terenów przyrodniczych turystom
- Edukacja ekologiczna i promocja walorów przyrodniczych Nadleśnictwa Bytnica

Najważniejsze działania

- Zakładanie 3 nowych **alei dębowych** (15,5 km, 3100 dębów)
- Budowa platformy obserwacyjnej i ścieżki dydaktycznej
- Montaż kamery on-line do obserwacji przyrody
- Wykup gruntów na obszarze Natura 2000
- Organizacja działań edukacyjnych i promocyjnych

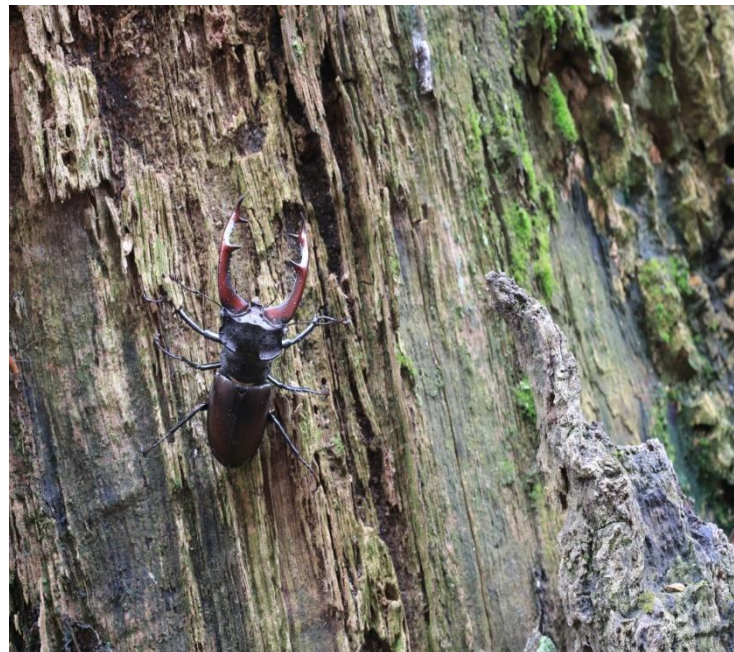
Projekt w liczbach:

- Koszt całkowity: 872 000,02 zł
- Okres realizacji: 2016 – 2021
- 2 gatunki objęte ochroną
- Efekt ekologiczny: wzrost bioróżnorodności, ochrona siedlisk
- Efekt edukacyjny: transmisja online, ścieżki edukacyjne, działania społeczne

Cervus – witaj w Naturze!

Cervus – witaj w Naturze!

Lasów Państwowych

Cervus – witaj w Naturze!

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Wszystkie obiekty ochrony przyrody **funkcjonują w lasach gospodarczych**, gdzie leśnicy prowadzą **zrównoważoną** gospodarkę leśną od wielu pokoleń opartą na **podstawach ekologicznych**.

Utworzenie, zachowanie i racjonalne gospodarowanie obiektami chronionymi **to wynik pracy wielu pokoleń leśników i zaangażowanych instytucji zewnętrznych**.

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

Parki krajobrazowe – 1.

Obszary chronionego krajobrazu – 2 obszary.

Obszary Natura 2000 – 8 obszarów (1 ptasi i 7 siedliskowych).

Pomniki przyrody – 5 pomników (ponad 350 drzew).

Użytki ekologiczne – 7 użytków.

Strefy ochronne – 8 stref.

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Gryżyński Park Krajobrazowy

Powierzchnia

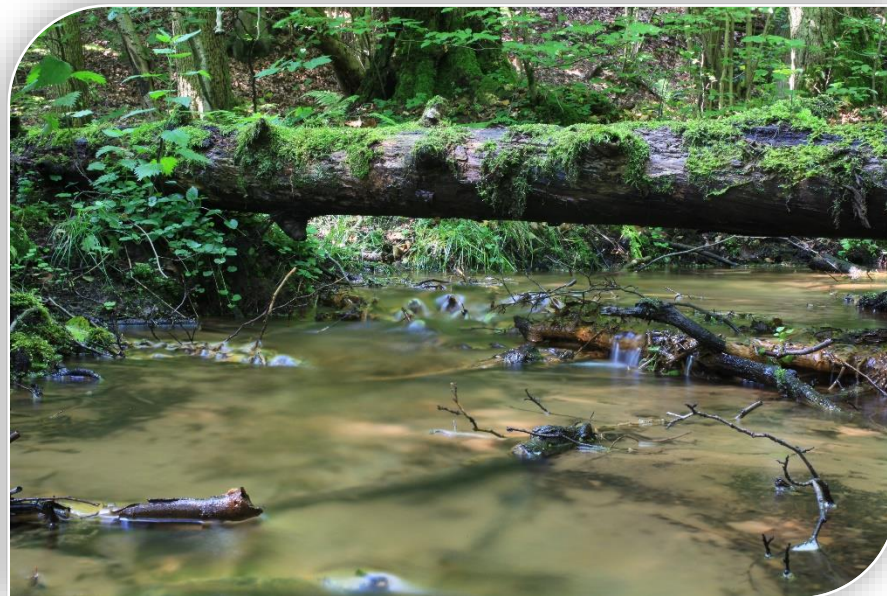
- 1894 ha na terenie Nadleśnictwa Bytnica
- Łączna powierzchnia: 2755 ha

Walory przyrodnicze

- Urozmaicona rzeźba terenu
- Bogata hydrografia
- Różnorodność flory i fauny

Cel utworzenia Parku

- Ochrona rzadkich i ginących gatunków roślin i zwierząt
- Zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych

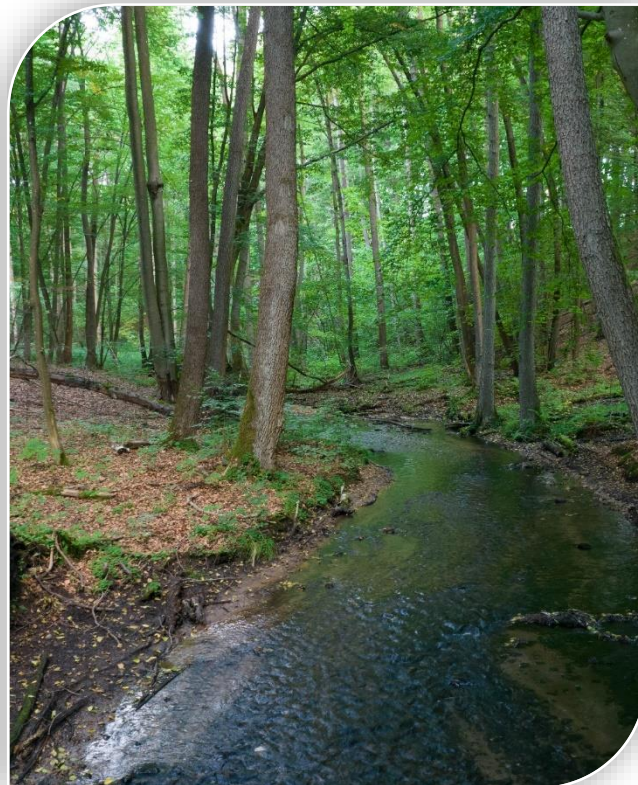
III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Obszary Chronionego Krajobrazu

- Tereny o zróżnicowanych ekosystemach
- Chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz
- Pełnią funkcję korytarzy ekologicznych
- Ważne dla turystyki i rekreacji
- Łączą ochronę przyrody z możliwością użytkowania gospodarczo-turystycznego

Funkcje

- Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych
- Kształtowanie korzystnych warunków dla migracji zwierząt
- Zaspokajanie potrzeb społecznych w zakresie wypoczynku i edukacji przyrodniczej
- **Puszcza nad Pliszką**
Powierzchnia: 3589 ha
Kompleks leśny z cennymi siedliskami przyrodniczymi
- **Krośnieńska Dolina Odry**
Powierzchnia: 415 ha
Dolina rzeki Odry o dużej wartości przyrodniczej i krajobrazowej

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Obszary Natura 2000 - obszar ptasi

1. Dolina Środkowej Odry

- Powierzchnia: 313,88 ha (w Nadleśnictwie Bytnica), ogółem: 33 677,8 ha
- Mezoregion obejmujący woj. lubuskie i powiat Frankfurt an der Oder
- Lasy liściaste i zbiorowiska łąkowe
- Na terenie obszaru: Gryżyński Park Krajobrazowy i Krzesiński Park Krajobrazowy

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Obszary Natura 2000 - obszary siedliskowe

1. Dolina Pliszki

- Powierzchnia: 437,29 ha (w Nadleśnictwie Bytnica), ogółem: 5 033,85 ha
- Cenne siedliska przyrodnicze
- Obszar bytowania jelonka rogacza
- Otoczony borami sosnowymi

2. Dębowe Aleje w Gryźnie i Zawiszach

- Powierzchnia: 12,33 ha (w Nadleśnictwie Bytnica), ogółem: 29,70 ha
- Cztery aleje dębów szypułkowych – pomniki przyrody
- Ochrona siedlisk chrząszczy ksylofagicznych: jelonek rogacz, pachnica dębowa

3. Rynna Gryźny

- Powierzchnia: 762,22 ha (w Nadleśnictwie Bytnica), ogółem: 1 336,84 ha
- Rdzeniowa część rynny gryżyńskiej
- Bogata flora i fauna

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Obszary Natura 2000 - obszary siedliskowe

4. Lasy Dobrosułowskie

- Powierzchnia: 1 497,45 ha (w Nadleśnictwie Bytnica), ogółem: 11 192,86 ha
- Ostoja wilka (*Canis lupus*)

5. Bytnica (specjalny obszar ochrony siedlisk Nocka dużego)

- Powierzchnia: 2,11 ha (w NB), ogółem: 33,89 ha
- Strych kościoła w Bytnicy – kolonia rozrodcza nietoperza (*Myotis myotis*)

6. Stara Dąbrowa w Korytach

- Powierzchnia: 19,96 ha (w NB), ogółem: 1 630,39 ha
- Stare drzewostany dębowe
- Występowanie chrząszczy ksylofagicznych

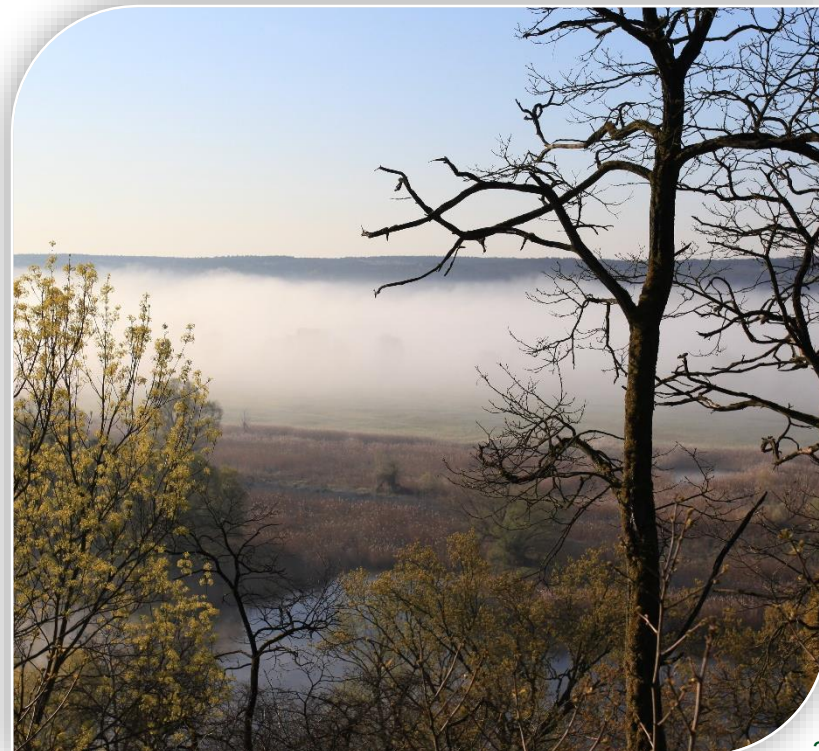

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Obszary Natura 2000 - obszary siedliskowe

7. Krośnieńska Dolina Odry

- Powierzchnia: 308,07 ha (w Nadleśnictwie Bytnica), ogółem: 19 202,47 ha
- Ochrona 8 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej
- 18 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy
- Ważny korytarz ekologiczny
- Stanowiska jelonka rogacza, pachnicy dębowej, kozioroga dębosza i Maculinea telejus

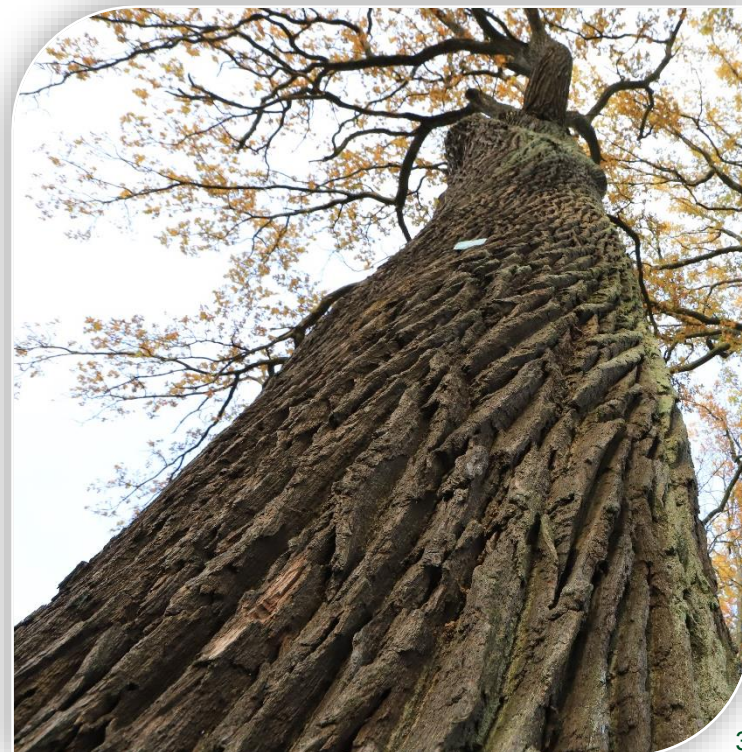
III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Pomniki Przyrody

Obiekty przyrody ożywionej lub nieożywionej, objęte ochroną prawną ze względu na:

- wartość naukową
- walory historyczne
- walory krajobrazowe i estetyczne

Najczęściej: sędziwe drzewa, ale także głązy narzutowe, jaskinie, przełomy rzeczne, wodospady

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Pomniki przyrody w Nadleśnictwie Bytnica

Leśnictwo Augustynka

- Aleja "Wędkarska,, - 128 dębów szypułkowych
- Aleja "Augustynka,, - 179 dębów szypułkowych
- Aleja "Palisada,, - 167 dębów szypułkowych
- Aleja "Kosobudzka,, 299 dębów szypułkowych

Leśnictwo Biała Struga

„Czapliniec” – jezioro Głębokie

- Powierzchniowy pomnik przyrody
- Powierzchnia: 1,75 ha
- Skupienie drzew na wyspie

III. Formy ochrony przyrody i funkcje lasu

Użytki ekologiczne

stanowią chronione pozostałości ekosystemów, które są istotne dla zachowania różnorodności ekologicznej, np. naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska.

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica znajduje się 7 użytków ekologicznych:

- "Pod Orłem" - 3,73 hektara
- "Żurawie" - 14,78 hektara
- "Sucha Niemka" - 4,16 hektara
- "Olszyny" - 4,51 hektara
- "Grabina" - 21,46 hektara
- "Gryżyński Wąwóz" - 3,76 hektara
- "Kijewo" - 9,69 hektara.

IV. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica wyznaczono wstępny zasięg lasów o charakterze społecznym:

„Gryżyńskie Uroczyska” - tereny w okolicy Gryżyny: nastawione na dotychczasową ochronę i zagospodarowanie turystyczne;

„Krośnieńskie Rubieże” - lasy na obrzeżach Krosna Odrzańskiego: zagospodarowanie krajobrazowe obrzeży miasta;

„Łąki Dobrosułowskie” - tereny leśne przy Łąkach Dobrosułowskich: zachowanie unikatowego terenu rykowiska, ostoja wilka, zachowanie dziedzictwa kulturowego;

„Jezioro Dziarg” - lasy wokół jeziora Dziarg: zagospodarowanie turystyczne;

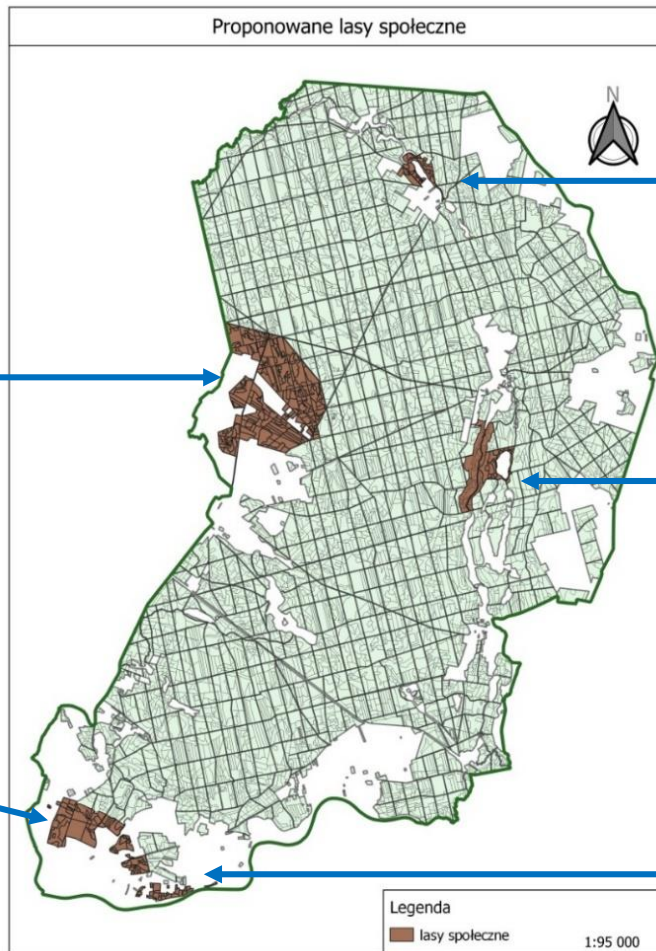
„Skarpa Gostchorze” - teren o dużych walorach przyrodniczych, archeologicznych, krajobrazowych i kulturowych, projektowany rezerwat przyrody.

Łąki Dobrosułowskie

Krośnieńskie Rubieże

Proponowane lasy społeczne

Jezioro Dziarg

Gryżyńskie Uroczyska

Skarpa Gostchorze

Krośnieńskie Rubieże

Skarpa Gostchorze

Łąki Dobrosułowskie

Jezioro Dziarg

Bóbr – inny hydrotechnik
Nadkrośnica Bóbr

Gryżyńskie Uroczyska

Dylemat

Czy **Gryżyńskie Uroczyska** powinny być objęte ochroną jako rezerwat przyrody?

V. Obszary o szczególnym znaczeniu przyrodniczym i społecznym („OCP”, „ONOL”, „LASY 17%”)

1. Obszary wyłączone z użytkowania leśnego

- Siedliska bagienne i zalewowe (np. torfowiska, olsy, łęgi).
- Siedliska priorytetowe i użytki ekologiczne.
- Rezerваты przyrody, parki narodowe (także w trakcie ustanawiania).
- Lasy na stromych stokach, wąwozach i zalewiska.
- Strefy ochrony gatunków chronionych (ostoje, miejsca rozrodu).
- Drzewostany zachowawcze i enklawy śródpolne.
- Obszary UNESCO, bagna i unikatowe siedliska (np. starodrzewy, urwiska).

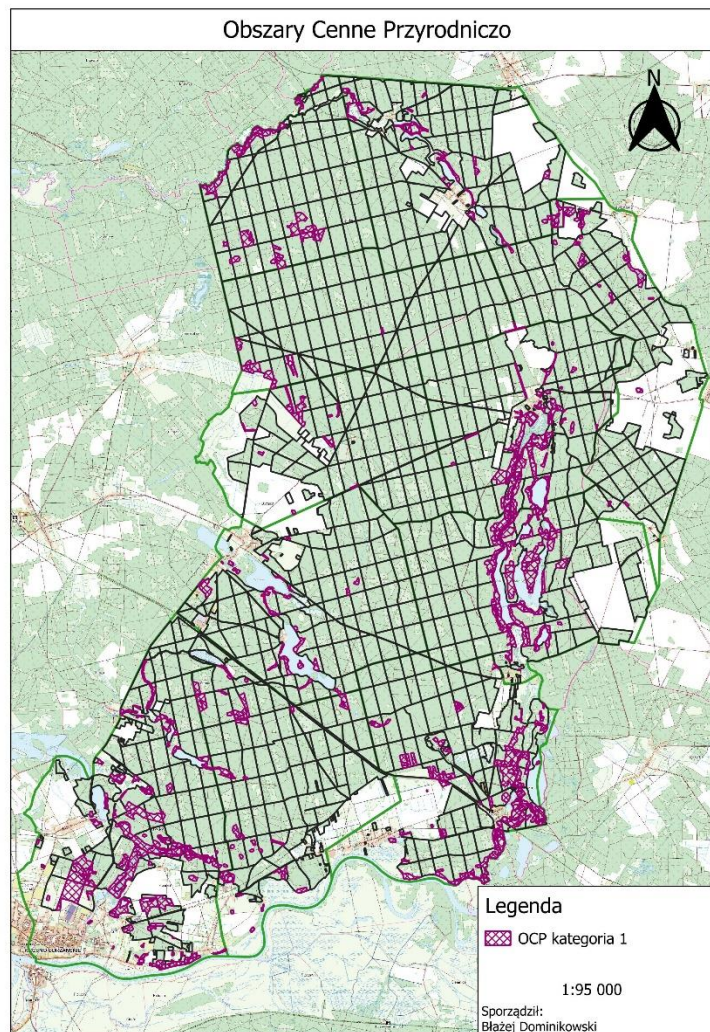

Las Państwowy

Obszary cenne przyrodniczo kat. 1

Pow. **1153,46** ha

www.lasy.gov.pl

Obszary o szczególnym znaczeniu przyrodniczym i społecznym

2. Obszary z ograniczonym użytkowaniem leśnym

- Siedliska wilgotne i bagienne (ograniczenie cięć zupełnych).
- Wyłączone drzewostany nasienne i remizy.
- Drzewostany przy ciekach wodnych (bufor 30 m).
- Strefy ochrony okresowej gatunków chronionych.
- Otuliny parkos narodowych i rezerwatów przyrody.
- Zabytki archeologiczne, powierzchnie badawcze.
- Obszary UNESCO (strefa 4) i inne unikatowe siedliska.
- Nieleśne siedliska przyrodnicze (torfowiska, murawy, łąki).
- Inne tereny nieleśne (mokradła, grunty sukcesyjne).

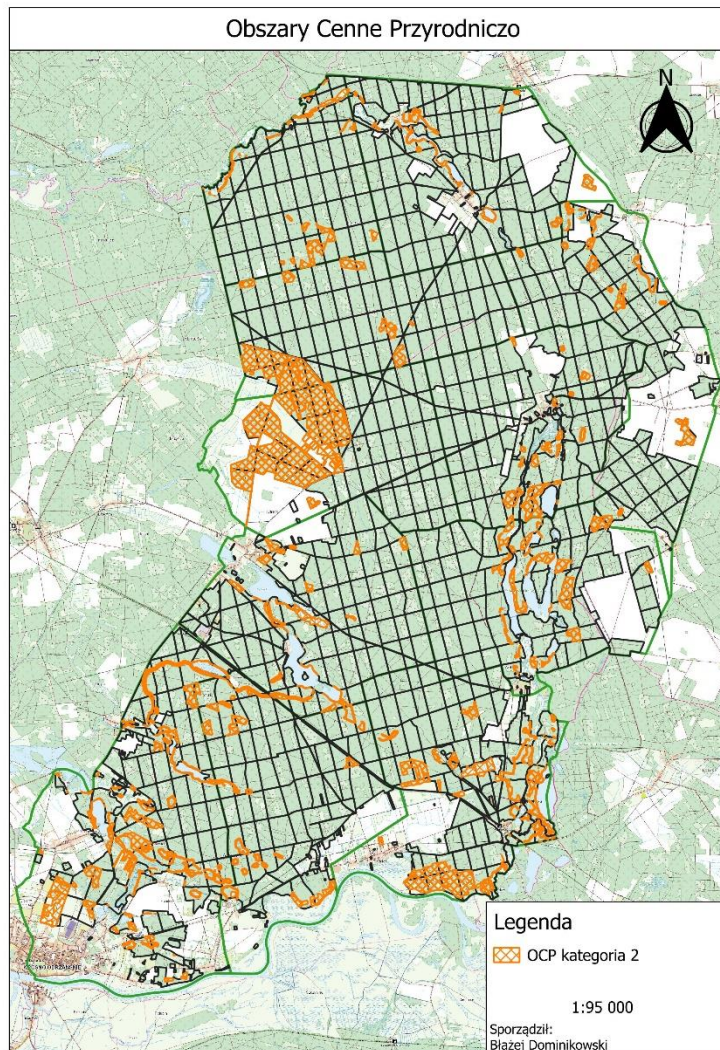

Lasy Państwowe

Obszary cenne przyrodniczo kat. 2

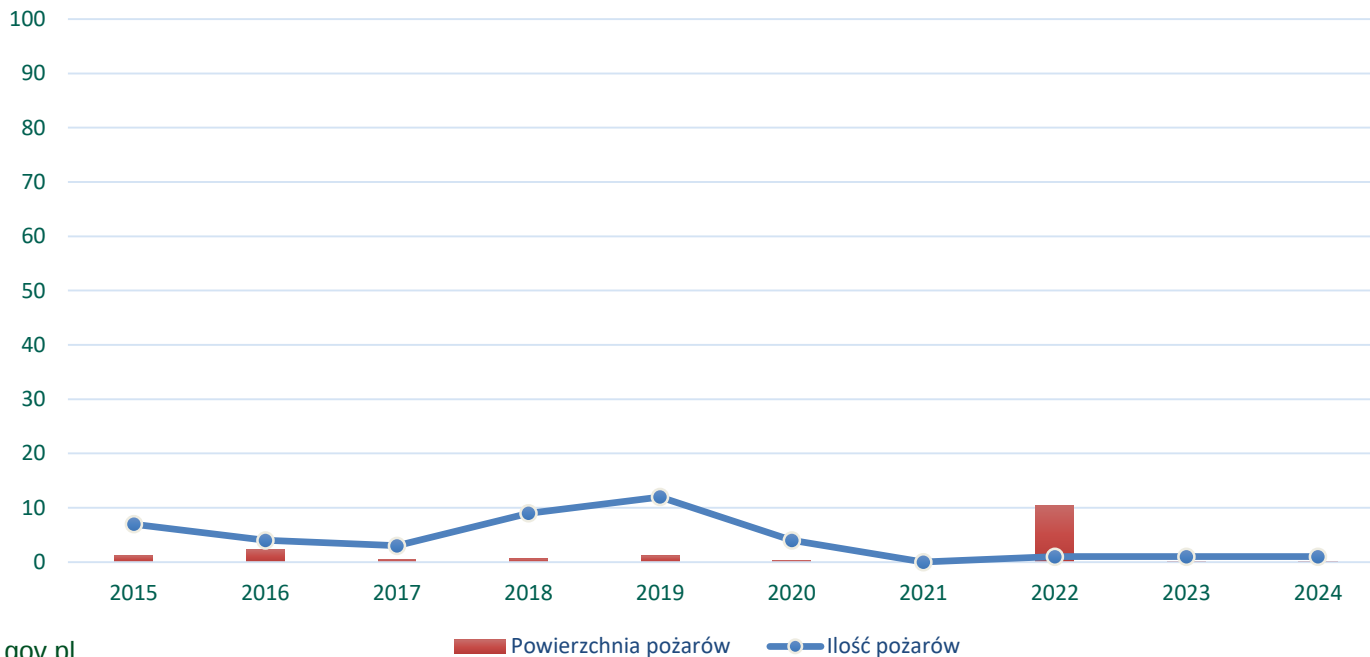
Pow. **1399,59** ha

www.lasy.gov.pl

VI. Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów

Pożary w Nadleśnictwie Bytnica w latach 2015-2024

Pożar lasu w Nadleśnictwie Rudy Raciborskie

Największy pożar lasu w Polsce po II wojnie światowej

Lesistość obszaru około 12 %

Przyczyna pożaru

- **Data:** 26 - 30 sierpnia 1992 roku

Skala zniszczeń

- **Powierzchnia spalona:** około 9062 hektary lasu

Pożar lasu w Puszczy Noteckiej

Drugi co do wielkości pożar lasu w Polsce po II wojnie światowej

Lesistość obszaru około 62 %

Przyczyna pożaru

- **Data:** 11 sierpnia 1992 roku
- **Miejsce:** okolice Miałów i Potrzebovic, Puszcza Notecka
- **Przyczyna:** iskry z zablokowanych hamulców pociągu towarowego jadącego z Miałów do Krzyża spowodowały powstanie ognisk wzdłuż torów

Skala zniszczeń

- **Powierzchnia spalona:** około 5600 hektarów lasu

Zagrożenie pożarowe w Nadleśnictwie Bytnica

Najbardziej zalesiony obszar w województwie lubuskim

- Lesistość: **blisko 80%**
- Dominacja siedlisk borowych i drzewostanów sosnowych
- Gleby piaszczyste o niskiej retencji wodnej
- Lasy jednorodne wiekowo i gatunkowo
- Zwarty kompleks leśny

Zagrożenie pożarowe w Nadleśnictwie Bytnica

Czynniki, dzięki którym liczba pożarów na naszym terenie jest niewielka:

- Profesjonalizm służb – służby ppoż. nadleśnictwa, PSP, OSP, Policja
- Współpraca z lokalną społecznością – brak celowych podpałów
- Nowoczesna infrastruktura – studnie głębinowe, punkty czerpania wody
- Monitoring i patrole – drony, dostrzegalnie
- Współpraca z PKP – mineralizacja pasów przeciwpożarowych, zachowanie przejazdów kolejowych
- Szkolenia i ćwiczenia – stałe doskonalenie działań gaśniczych
- Zmiana sposobu zagospodarowania lasów – metoda Sobańskiego

VII. Inwestycje infrastrukturalne zmieniające las

Obwodnica Krosna Odrzańskiego

Podstawowe informacje:

- Inwestycja o dużym znaczeniu społecznym
- Długość trasy: 11,3 km
- Data podpisania umowy: 7 marca 2024 r.
- planowane zakończenie: grudzień 2027 r.
- Wartość inwestycji: ponad 305 mln zł

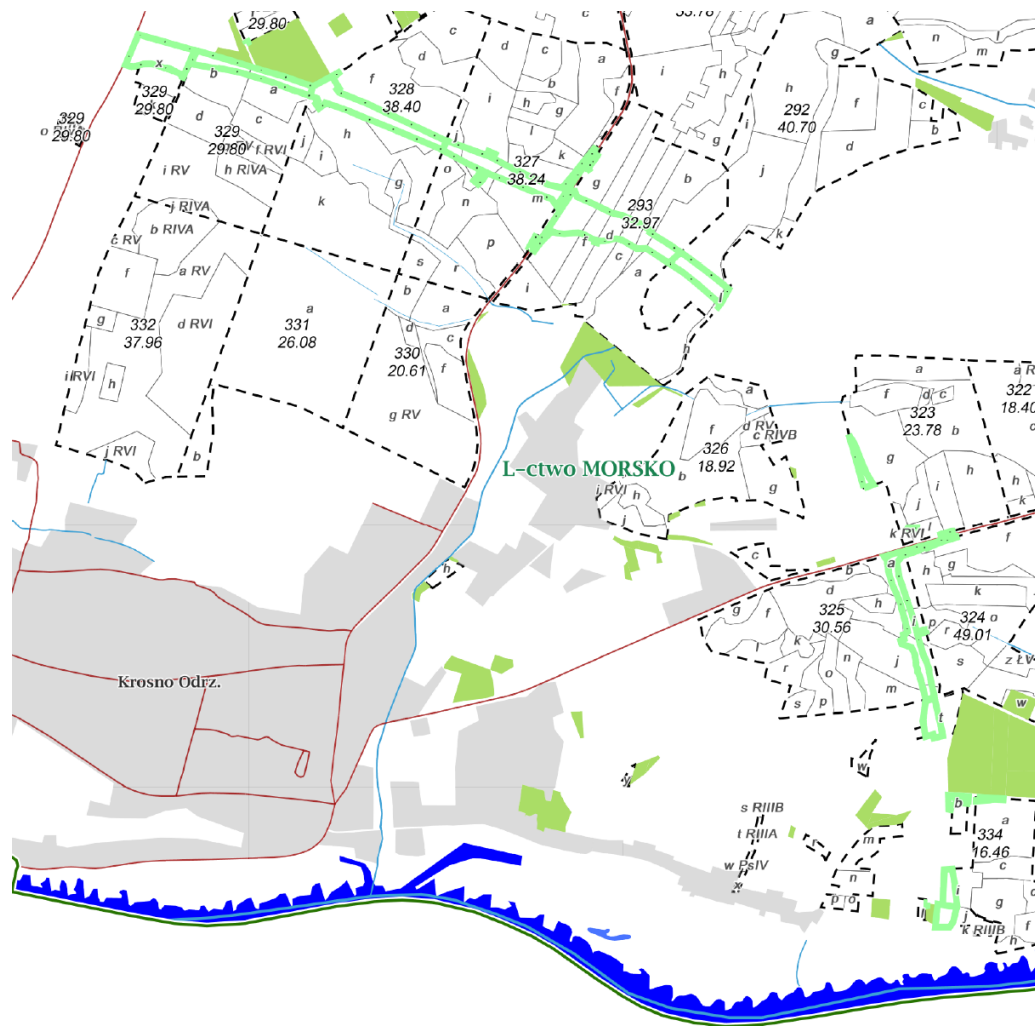

Las Państwowy

Projektowany przebieg Obwodnicy Krosna Odrzańskiego na terenie Nadleśnictwa Bytnica

Pow. podlegająca przekształceniu:

15,88 ha

VIII. Obszary zagrożone uszkodzeniami

Potencjalne źródła zagrożeń:

- **Woda** – podtopienia i zalania drzewostanów na południu nadleśnictwa
- **Wiatr** – istotne szkody w mijającym dziesięcioleciu
- **Ocieplenie klimatu** – gwałtowne zjawiska meteorologiczne
- **Człowiek** – pożary, zaśmiecanie, nieprzemyślane decyzje (ferma norek)
- **Inne czynniki** – gradacje owadów, jemiola

Powódź 2024 w leśnictwie Szklarka

IX. Zrównoważone udostępnianie lasu

- Turystyka piesza, rowerowa, konna
- Obserwacje, fotografowanie przyrody
- Pozyskiwanie produktów runa leśnego: grzyby, jagody, mech
- Łowiectwo
- Pszczelarstwo
- Ośrodki wypoczynkowe
- Obozowiska harcerskie
- Ścieżki edukacyjne
- Bushcraft, zanocuj w lesie
- Wędkarstwo
- Inne?

X. Postulaty Zespołu Lokalnej Współpracy

- Wprowadzenie nowych gatunków w kontekście zmian klimatycznych.
- Eksperymentalne sadzenie nowych gatunków.
- Ułatwienie dostępu do wód publicznych (np. jeziora w Gryżynie).
- Określenie zarządcy dostępu do jezior.
- Propozycja wyłączenia części lasów z gospodarowania przy jeziorach i stworzenie miejsc parkingowych.
- Wspieranie zachowania rekreacyjnego dostępu do lasów społecznych.
- Utrzymanie współpracy z gminą i nadleśnictwem w zakresie ochrony przyrody oraz rozwoju infrastruktury drogowej.
- Przeprowadzenie dalszych konsultacji i prac w ramach Narady Urzędzeniowej.

Las na nowe stulecie – zapraszamy!

- Razem tworzymy lasy przyszłości!
- Masz ochotę na aktywny dzień na świeżym powietrzu?
- Chcesz dowiedzieć się, jak leśnicy dbają o lasy i jak wygląda zrównoważona gospodarka leśna?
- Przyjdź i posadź swoje drzewo!
- Lasy to nasze wspólne dziedzictwo – zadbajmy o nie razem!

29 marca | SOBOTA | 9:00-13:00

Leśnictwo Biała Struga, oddz. 114 d (przy drodze Bytnica – Grabin)

Zapewniamy ognisko i ciepły posiłek!

Ubiór: Zalecamy wygodny ubiór roboczy i buty za kostkę, dostosowane do pracy w terenie.

Zgłoszenia: sms z imieniem i nazwiskiem na numer 533 343 793

Nasz cel:

Plan Urządzania Lasu, który:

- nie będzie kwestionowany,
- pozwoli zachować bogactwo przyrodnicze,
- umożliwi swobodne korzystanie z zasobów lasu, bez uszczuplania jego potencjału,
- w wyniku prac Zespołu Lokalnej Współpracy da odpowiedź co do kierunków dalszego gospodarowania.

www.bytnica.zielonagora.lasy.gov.pl

Opracowanie: Łukasz Wojciechowski

Nadleśnictwo Bytnica
Bytnica 160
66-630 Bytnica

bytnica@zielonagora.lasy.gov.pl
tel.: +48 68 391 57 54

Dziękujemy za uwagę

Dr inż. Piotr Niemiec
Nadleśniczy Nadleśnictwa Bytnica

Mariusz Kudlak
Zastępca Nadleśniczego

Łukasz Wojciechowski
Inżynier nadzoru